

ת"פ 31610/06/16 - רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים, המאשימה נגד יצחק בן סלמון - בעצמו, פורש שיווק שמנים בע"מ, הנאשמים

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 31610-06-16 רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים נ' בן סלמון
ואח'
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק

בעניין: רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז
ותיקים מיוחדים - המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד לו ענבר
נגד
1. יצחק בן סלמון - בעצמו
2. פורש שיווק שמנים בע"מ - הנאשמים
ע"י ב"כ עו"ד גיל עשת

הכרעת דין

מבוא

1. בין השנים 2009 - 2010 היה הנאשם 1, יצחק בן סלמון (להלן - "בן סלמון"), מנהלה הפעיל ובעל המניות היחיד של הנאשמת 2, פורש שיווק שמנים בע"מ (להלן - "פורש שמנים").

2. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום מתוקן המייחס להם עבירות כדלקמן: 6 עבירות של ניכוי מס תשומת מבלי שיש מסמך לגביו במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975; הכנה, ניהול של פנקסי חשבונות כוזבים, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(6) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף.

לפי המיוחס בכתב האישום המתוקן, בין החודשים אוקטובר 2009 ופברואר 2010, קיבלו הנאשמים שלא כדין 6 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס על שם חברת י.ש ברידג' 2000 בע"מ (להלן - "ברידג'") שבהם צוין כי ניתנו עבור רכישת סולר ובנזין, מבלי שעשו או התחייבו לעשות את העסקאות שלגביהן הוצאו המסמכים. הנאשמים רשמו חשבוניות פיקטיביות בסכום של 57,049,979 ₪ כולל מע"מ בספרי הנהלת החשבונות של פורש שמנים וניכו שלא כדין את מס התשומות הגלום בהן בשלושה דיווחים תקופתיים למנהל מס ערך מוסף, וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס בנסיבות מחמירות. לפי המיוחס, מס התשומות שנוכה שלא כדין בגין החשבוניות הפיקטיביות עמד על סכום של 7,957,438 ₪. הנסיבות המחמירות נובעות מסכום המס העולה על כפל המס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

3. בכפירתם טענו הנאשמים, כי פורש שמנים עסקה במכירת דלקים במשך תקופה של מספר חודשים. לטענתם, החברה קיבלה את 6 החשבוניות המפורטות בכתב האישום מחיים לוי מחברת ברידג', וזאת לאחר שרכשה ממנה סולר. את הסולר מכרה לאחר מכן ליהודה אסייג, מבעלי חברת עטה אור אשדוד בע"מ (להלן - "עטה אור אשדוד"). לטענתם, פעלו בתום לב ובסיוע רואה חשבון, וככל שנפל פסול בחשבוניות, בן סלמון לא היה מודע לכך וגם הוא נפל קרבן למעשה מרמה. עוד הוסיפו, כי נפל שיהיו חריג בהגשת כתב האישום, ויש בכך כדי לפגוע באפשרותם להבאת ראיות, ומכאן כי עומדת להם גם טענה להגנה מן הצדק.

גדר המחלוקת

האם הוכח שהנאשמים פעלו במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס?

4. לטענת באת כוח התביעה, הנאשמים הודו כי קיבלו את 6 החשבוניות מושא כתב האישום והודו כי ניכו את התשומות הנובעות מהן בסכום של 7,957,438 ₪. המחלוקת עניינה בעיקר ביסוד הנפשי, משמע במטרה שעמדה בבסיס הניכוי. לטענתה, כוונתם הפלילית של הנאשמים נלמדת ממכלול הראיות הנסיבתיות, ומהחזקה, שלפיה בני אדם מודעים לתוצאות הטבעיות הנובעות ממעשיהם.

5. באת כוח התביעה הוסיפה וטענה, כי לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, על מנת שמש ערך מוסף יהפוך למס תשומות הניתן לניכוי, יש להראות כי מאחורי החשבונית עמדה עסקת אמת. לטענתה, מדובר בענייננו בניכוי מס תשומות על יסוד חשבוניות פיקטיביות ללא שהיתה מאחוריהן עסקת אמת. הנטל להראות כי החשבוניות הוצאו כדין, רובץ על שכמו של העוסק, והנאשם לא עמד בנטל. עוד ציינה, כי מדובר בקיזוז של 6 חשבוניות פיקטיביות שסכום המס הנובע מהן עומד על כמעט 8 מיליון ₪ ובגין עסקאות בסכום של כ-50 מיליון ₪.

6. עוד הוסיפה, כי הנאשמים לא עסקו במכירת סולר ודלקים, ולכל היותר, עסקו במכירת חשבוניות. כן הדגישה, כי לא הוצגו ראיות כלשהן המלמדות כי הנאשמים ניהלו עסק ממשי למכירת דלקים ושמנים. מכאן, כי לא עלה בידי הנאשמים להוכיח כי ביצעו עסקאות אמת בגין הוצאו החשבוניות, ונהיר כי פעולתם נועדה להתחמק מתשלום מס.

7. לטענתה, מכלול הראיות מלמדות כי לא היו עסקאות אמת ביסוד פעילות הנאשמים, ובכלל זה: עדותו של החוקר יאיר שמש, כי לא אותר אדם בשם חיים לוי; עדותו של שמש, כי ברידג' היא בבעלות וליד סעדה וכלל אינה עוסקת בתחום הדלקים והסולר; עדותו של רואה החשבון, צמח הילביץ, כי התנהלות הנאשמים לא היתה תקינה, וכי לא הועברו אליו אסמכתאות בגין רכישת ציוד או מיכליות וגם לא נתקבלו תעודות משלוח. מכרטסת הנהלת החשבונות של פורש שמנים עולה גם, כי אין אסמכתאות לתשלום לספק בשם ברידג', אין התאמות בנקים, הכרטסת פתוחה ויש יתרת זכות של תשלומים שטרם שולמו לברידג'. כן עולה מעדותו, כי לא בוצעה ספירת מלאי כנדרש. מטעמים אלו גם לא ערך דו"חות כספיים לפורש שמנים; עדות המזכירה עינב ספדה, כי לא עשתה דבר למעט מענה לטלפונים וגם קיבלה שכר במזומן, וכי כלל אינה מכירה את בן סלמון; עדותה של המזכירה יסמין לביא, כי לא ידעה דבר על פעילות החברה; הודעותיו של וליד סעדה, ששימש כבעלים של ברידג', כי מעולם לא עבד בתחום הדלק והסולר ואינו מכיר כלל את הנאשמים וגם אינו חתום על החשבוניות הפיקטיביות; עדות הנהג רועי מזרחי, כי לא ראה את בן סלמון עוסק בשמנים ובסולר.

8. באת כוח התביעה הוסיפה, כי לא עלה בידיו של בן סלמון להוכיח, כי לא היה מודע לכך שהחשבוניות פיקטיביות. בן סלמון לא הציג ראיות שלפיהן ניכוי מס התשומות התבסס על חשבוניות שהוצאו כדין ובגין עסקאות אמת. יתר על כן, הסכום העצום שאותו קיזזו הנאשמים לא מתיישב עם העובדה כי התמורה שולמה במזומן או בשיקים וללא

אסמכתאות לתשלומים או ראיות בעניין הפעילות.

9. עוד טענה, כי בן סלמון סיבך עצמו בשקרים, מסר גרסאות סותרות, וגרסאות כבושות, ויש בכך תימוכין לגרסת התביעה. לטענתה, מעדותו של בן סלמון עולה כי מסר גרסאות רבות, הלוקות בסתירות, וחלקן נמסרו לראשונה בבית המשפט. מכאן, שאין ליתן בגרסאותיו כל אמון ומשקל.

10. לטענתה, גם אין ליתן משקל לעדותו של יהודה אסייג, מנהלה של חברת עטה אור אשדוד, שלפי טענת הנאשם מכרה לו דלקים. בהקשר זה הדגישה, כי אסייג שתק בחקירתו, ועדותו מהווה עדות כבושה. יתר על כן, מדובר בעד בעל עבר פלילי בתחום עבירות המס. גם לא נמצא דבר בעדותו המלמד כי בוצעו עסקאות אמת בין הנאשמים ובין ברידג'. לטענתה, הנאשמים לא הואשמו בהוצאת חשבוניות פיקטיביות אלא אך בקיזוז חשבוניות של ברידג' ומכאן כי אין לעדותו רלוונטיות של ממש להגנת הנאשמים. יתר על כן, עדותו של אסייג רצופה סתירות ותמיהות, ומכאן שגם בה אין ליתן כל אמון.

11. עוד הוסיפה, כי הנאשם נמנע מהבאתם של מספר עדי הגנה, ובכלל זה, חיים לוי, אשר לטענת הנאשם מכר לו דלקים וסולר, וחוות דעת רואה חשבון. בהימנעות זו יש חיזוק נוסף לעדויות התביעה. יתר על כן, מעדותו של החוקר שמש עולה כי חיפשו אדם בשם חיים לוי, אולם כל האנשים בשם זה אינם עוסקים במכירת דלקים וסולר. ההימנעות מהבאתו של לוי לעדות גם היא מלמדת כי לא היו עסקאות אמת בבסיס החשבוניות הפיקטיביות.

12. עוד טענה, כי גם עדותו של אברהם עבדאלרחמן, ששימש כעד מטעם בית המשפט, מהווה חיזוק לעדויות התביעה. בעדותו אישר את דברי סעדה שלפיהם החשבוניות מזויפות. עבדאלרחמן לא מכיר את בן סלמון או את חיים לוי, וציין כי אדם כזה לא היה מעורב בחברת ברידג'. לטענתה, גם הודעת בז"ן, שלפיה מי מהמעורבים, ובכלל זה, פורש שמנים, ברידג', חיים לוי, או עטה אור אשדוד, לא רכשו דלקים מבז"ן, מחזקת גם היא את ראיות התביעה, משום שהיא מלמדת כי לא היו עסקאות אמת בבסיס פעילותם של הנאשמים.

13. בא כוח הנאשמים טען, לעומת זאת, כי התביעה לא עמדה בנטל להוכיח כי הנאשמים ניכו את החשבוניות של ברידג', ביודעם כי מדובר בחשבוניות פיקטיביות, משמע בכוונה מיוחדת לחמוק מתשלום מס. לטענתו, החשבוניות אמנם מזויפות, אולם הנאשם לא ידע זאת, והן נחזו כחוקיות ואף עברו בדיקה של רואה חשבון.

14. עוד טען, כי נטל הראיה על התביעה, אולם היא לא הביאה די ראיות להראות שלא מדובר בעסקת אמת. בהקשר זה טען, כי נפלו מחדלי חקירה, בכך שלא נבדק הקשר מול חברת עטה אור אשדוד, שלפי טענת בן סלמון מכרה לו את הדלקים. לטענתו, התביעה הציגה תמונה חלקית, משום אי הצגת חומרי ראית החשבון של חברת עטה אור אשדוד, והצגת מסמכים הקשורים לחברה אחרת - עטה אור תשתיות הובלה בע"מ (להלן - **עטה אור תשתיות**) - שיש בהן כדי להטעות.

15. עוד הוסיף וטען בא כוח הנאשמים, כי בן סלמון מסר עדות עקבית בסוגיות המרכזיות, שממנה עולה כי שימש כמתווך בשוק הדלקים, וככל שנפלו סתירות בעדותו, מקורן בזמן הרב שחלף. בן סלמון מסר מיוזמתו במהלך חקירתו הראשונה כי עסק במסגרת פורש שמנים בפעילות בתחום הסולר מול ברידג'. בן סלמון גם ציין את כל הפרטים הרלוונטיים לפעילות החברה.

16. לטענת בא כוח הנאשמים, גם ניתן למצוא תימוכין לגרסתו של בן סלמון בדבר קשריו עם חיים לוי וקיומן של עסקאות אמת, בעדותם של מספר עדי תביעה, ובכלל זה: עדותו של רועי מזרחי, עדותו של סעדה ועדותו של אסייג. כן ניתן למצוא תימוכין לטענתו של בן סלמון כי רומה בעדויות נציגיה של ברידג' - סעדה ואלרחמן. לטענתו, גם הודעת בז"ן, לפיה אינה מכירה את מי מהמעורבים, אינה סותרת את טענתו של בן סלמון כי פעל כמתווך בשוק הדלקים, שבמסגרתו

המסחר נערך באמצעות תעודות הזמנה ולא בהעברת סחורה פיזית בפועל.

האם נפלו בתיק מחדלי חקירה שיש להם השלכה על הכרעת הדין, ובכלל זה שיהוי?

17. בא כוח הנאשמים הוסיף וטען כי רשויות החקירה לא חקרו ולא בדקו את טענותיו של בן סלמון כי סבר שישנן עסקאות אמת מאחורי החשבונות.

18. לטענתו, השיהוי בתיק, כמו גם היעדר ביצוע חקירה ראויה, מלמדים כי לרשויות החקירה לא היה אינטרס ממשי בקידום התיק. יתר על כן, מחדלי החקירה פגעו בהגנתו של הנאשם ובזכותו להליך הוגן, ובכלל זה: החוקר שמש לא הציג לבן סלמון במהלך חקירתו את סעיפי החוק בהם הוא מואשם, ושמש אף לא היה מוכן להודות בכשל שנפל בהקשר זה. לטענתו, גם החשבונות הפיקטיביים כלל לא הוצגו לבן סלמון משך תקופה ממושכת בה נוהלה החקירה; לא נחקרו עדים ולא נאספו מסמכים שהיה בהם כדי ללמד על עסקת אמת, לרבות מסמכים של עטה אור, חומר מרואה החשבון, תעודות העמסה, פריטת כספים אצל חלפני כספים ועוד. העדים נחקרו לאחר זמן רב. כך למשל רואה החשבון נחקר לאחר כשנה וחצי מאיסוף החומר. נאספו מסמכים של חברת עטה אור תשתיות במקום של חברת עטה אור אשדוד.

19. עוד הוסיף בא כוח הנאשמים, כי לא ניתן היה להגיש כתב אישום נגד הנאשמים, בעוד שלא נחקרו כלל הטענות בעניין החשבונות הפיקטיביים ביחס לחברת עטה אור, וגם לא הוגש נגדה כתב אישום.

20. עוד טען, כי כתב האישום המתוקן הוגש כ-7 שנים לאחר ביצוע העבירות שיוחסו לנאשמים, ובמהלך כל אותה תקופה, לא נערכה חקירה ראויה. לטענתו, המדובר בעינוי דין ואף יש בשיהוי כדי לפגוע באופן ממשי בהגנת הנאשמים, משום שהנאשמים לא שמרו מסמכים, העדים אינם יכולים לזכור בצורה מיטבית את האירועים, ופורש שמנים כבר אינה פעילה. מטעם זה טען, כי יש להורות על זיכוי הנאשמים מטעמים של הגנה מן הצדק.

21. באת כוח התביעה טענה, לעומת זאת, כי יש לדחות את טענות הנאשמים באשר למחדלי חקירה ולשיהוי. העבירות בוצעו בין השנים 2009 - 2010, החקירה נפתחה בשנת 2011, וכתב האישום הוגש בשנת 2016. מפסיקת בית המשפט העליון עולה, כי עבריינות כלכלית היא לרוב מתוחכמת, קשה לגילוי, ובמקרים רבים עובר זמן לא מבוטל מביצוע העבירות ועד הגשת כתב אישום. לטענתה, כתב האישום הוגש בחודש יוני 2016, אולם בוצעו השלמות חקירה בין החודשים ינואר - אפריל 2014 וכן בחודש אוגוסט 2015, אשר נועדו להגיע לחקר האמת והיו בלתי נמנעות. מכאן טענה, כי החקירה נוהלה באופן ראוי ואין מדובר בשיהוי המצדיק ביטול כתב האישום.

דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

22. לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף:

" עשה אדם מעשה מן המפורטים להלן במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום מס, דינו - מאסר 5 שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

...

(5) ניכה מס תשומות בלי שיש לו לגביו מסמך כאמור בסעיף 38;

(6) הכין, ניהל או הרשה לאחר להכין או לנהל, פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות

עמוד 4

כוזבות ... "

23. ממשיך סעיף 117(ב2) לחוק מס ערך מוסף וקובע:

" (ב2) נעברה עבירה לפי סעיפים קטנים (ב) או (ב1) בנסיבות מחמירות, דינו של העושה - מאסר 7 שנים או קנס פי 5 מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; בסעיף זה, "נסיבות מחמירות" - אחת מאלה:

...

(3) העברין, במעשיו, הביא להתחמקות או להשתמטות מתשלום מס, בסכום העולה על כפל הסכום הקבוע כקנס בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין."

24. עניינו של סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף בניכוי מס תשומות ללא חשבונית מס או מסמך אחר לפי סעיף 38 לחוק, המתיר לעוסק לנכות מס תשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לו כדין. ניכוי מס תשומות שלא כדין מתקיים באחת הנסיבות הבאות: ניכוי מס תשומות ללא חשבונית כלל; ניכוי מס על בסיס חשבונית מס פיקטיבית, מבלי שהיתה עסקה; ניכוי מס על בסיס חשבונית זרה, שנתן אדם זר שאינו קשור לעסקה כלשהי (ע"פ 5783/12 גלם ואח' נ' מדינת ישראל (11.09.14)). עניינו של סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף בהכנה, ניהול או הרשאה להכין פנקסי חשבוניות כוזבים, ובין היתר דו"חות הכוללים חשבוניות פיקטיביות.

25. בקבוצת העבירות המפורטות בסעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, ובכללן העבירות הנדונות בכתב האישום, ישנה דרישה להוכחת מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, משמע, נדרש יסוד נפשי של מודעות למעשה ולקיום הנסיבות הבלתי חוקיות.

26. הוכחת יסוד המודעות בתחום העבירות הפיסקליות מעורר קושי מובנה, וזאת משום הקושי לבחון כליות ולב בהיעדר הודאה. מכאן נפסק, כי בעבירות אלו ניתן להוכיח את מודעותם של הנאשמים ואת הכוונה להתחמק מתשלום מס, בין היתר באמצעות ראיות נסיבתיות ומעשיו של הנישום (רע"פ 9008/01 מדינת ישראל נ' א.מ. תורג'מן בע"מ (בפירוק) (25.3.04); אהרן נמדר מס ערך מוסף (חלק ראשון, מהדורה חמישית, 2013), בעמ' 919). בנסיבות מסוימות, עשיית מעשה ודרך התנהגות מסוימת ילמדו על קיומה של הכוונה הפלילית, ובמקרים אחרים, כלל נסיבות המקרה עשויות להצביע על כך. בהתאם למקובל ביחס לראיות נסיבתיות, כשהנסיבות מצביעות באופן חד משמעי על קיומה של כוונה פלילית, ואין הסבר סביר אחר לאותן נסיבות, המסקנה המתבקשת היא שהתקיימה כוונה פלילית (ראו, למשל: ע"פ 1182/99 הורוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 1, 154-155 (2000)).

27. עוד נפסק, כי ניכוי מס תשומות שלא כדין מקים חזקה לפי סעיף 20 לחוק העונשין, שלפיה הנאשם ראה מראש את התרחשות התוצאות כאפשרות קרובה לוודאי, גם אם הנאשם לא רצה להשיג את התוצאה (ע"פ 2724/17 מורגנשטרן נ' מדינת ישראל, בפסקה 35 (24.4.18); ע"פ 9147/05 מדינת ישראל נ' חברת בשיר ר.מ. לבנייה בע"מ (26.6.05); נמדר, לעיל, בעמ' 919 - 920).

28. על מי מוטל הנטל להוכחת יסוד המודעות?

29. הוכחת קיומו של היסוד הנפשי מוטלת על התביעה, בהיותו יסוד מרכזי ממרכיבי העבירה. אולם, עקב אופיין המיוחד של עבירות המס, בפרט, והעבירות הפיסקליות, בכלל, מתקיימת חזקה שבעובדה, כי האדם מתכוון לתוצאות הטבעיות הנובעות ממעשיו. חזקה זו מאפשרת להסיק מסקנות בדבר מצבו הנפשי של הנאשם מתוך הנסיבות, התנהגותו ומעשיו החיצוניים של הנאשם. במקרים אלו עשויות הנסיבות בצירוף התנהגותו של הנאשם להביא אל

עמוד 5

המסקנה כי הכוונה להתחמק ממס נובעת מעצם המעשה, וכי אין הסבר סביר לאותן הנסיבות (ע"פ 5529/12 **אוהב ציון ואח' נ' מדינת ישראל**, בפסקה 25 (9.11.14); **עניין הורוביץ**, לעיל, בעמ' 155; ע"פ 41/88 **ד"ר רפאל שמשוני נ' מדינת ישראל** (7.11.88); גיורא עמיר **עבירות מס ועבירות הלבנת הון**, בעמ' 514 - 516 (מהדורה שיטית, 2014)).

30. מכאן, כי אין לאמץ את עמדת התביעה שהנטל להראות כי חשבוניות המס שבהם החזיק העוסק ואשר שימשו בסיס לניכוי מס תשומות "הוצאו לו כדין", רובץ על שכמו של העוסק (**עניין גלם**, פסקה 96)). אין זאת אלא, כי הנטל להוכחת היסוד העובדתי של העבירה והיסוד הנפשי, משמע המודעות לכך והמטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, מוטל כמקובל על התביעה, אולם לשם ההוכחה ניתן להשתמש בחזקה לפיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו. אם עמדה התביעה בנטל ההוכחה המוטל עליה, והנאשם טוען, כי פעל כדין בניכוי מס התשומות או בניהול פנקסי החשבונות, כפי שנוהלו, יעבור אליו הנטל להפריך הראיות שהביאה התביעה (ע"פ (נצ') 1276-09-17 **מדינת ישראל נ' אבו עואד** (23.1.18)).

31. במקרה דנן, הרכיבים העובדתיים של סעיפים 117(ב) ו-117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף, משמע ניכוי חשבוניות פיקטיביות, וניהול פנקסי חשבונות כוזבים, אינם שנויים במחלוקת. גם אין מחלוקת כי מתקיימות נסיבות מחמירות לאור סכום המס. הדיון יתמקד, אפוא, בשאלה אם היו הנאשמים מודעים למעשה ולקיום הנסיבות הבלתי חוקיות. שאלה זו תיבחן לאור מכלול הראיות, לרבות ראיות נסיבתיות ומעשיהם של הנאשמים.

בהיעדר ראיות ישירות לעניין מודעותם של הנאשמים, קיומו של היסוד הנפשי יבחן בהליך תלת שלבי בהתאם להלכה הפסוקה שעניינה ראיות נסיבתיות, תוך החלטה על בחינת קיומה של מודעות אצל הנאשמים (ע"פ 4354/08 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ ואח'**, בסעיף 67 (22.4.10); ע"פ 10479/08 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, בסעיף 22 (11.6.09); ע"פ 10852/04 **ניג'ם נ' מדינת ישראל** (12.2.09)).

בשלב ראשון, תידון השאלה אם עלה בידי התביעה להרים את הנטל המוטל עליה להוכיח כי הנאשמים ניכו מס תשומות וניהלו פנקסי חשבונות כוזבים מתוך מודעות ובמטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. בשלב זה של הדיון תיבחן כל ראיה נסיבתית בפני עצמה כדי לקבוע אם ניתן להשית עליה ממצא עובדתי. בשלב שני תיבחן מסכת הראיות כולה לצורך קביעה אם היא מלמדת על מודעות הנאשמים. הסקת המסקנה המפלילה היא תולדה של הערכה מושכלת של הראיות, בהתבסס על ניסיון החיים ועל השכל הישר. המסקנה המפלילה עשויה להתקבל גם מצירופן של כמה ראיות נסיבתיות, אשר כל אחת בנפרד אמנם אינה מספיקה לצורך הפללה, אך משקלן המצטבר מספיק לצורך כך. בשלב השלישי, תידון השאלה אם עלה בידי הנאשמים לספק הסבר סביר לראיות הנסיבתיות ולעורר ספק סביר לפיו החשבוניות והדיווחים משקפים פעילות עסקית ממשית.

האם עלה בידי התביעה להוכיח את מודעותם של הנאשמים?

32. טענתם המרכזית של הנאשמים היא, כי עסקו בשיווק שמנים ודלקים, ונהגו לרכוש דלקים ושמינים מחברת ברידג', באמצעות חיים לוי, ולמכור אותם לחברת עטה אור אשדוד, באמצעות יהודה אסייג. עוד טענו, כי לא ידעו בזמן אמת כי מדובר בחשבוניות פיקטיביות.

33. על מודעותם של הנאשמים ועל כך שפעלו במטרה להשתמט מתשלום מס, ובלא שהתבצעו עסקאות אמת, ניתן ללמוד ממכלול הראיות הנסיבתיות, כפי שיפורט להלן.

התנהלות הנאשמים ומעשיהם

34. כאמור, אין מחלוקת כי הנאשמים ניכו חשבוניות פיקטיביות על שם חברת ברידג' בסכום של 57,049,979 ₪ כולל מע"מ שאותם רשמו בספרי הנהלת החשבונות של פורש שמנים שהוגשו למנהל מס ערך מוסף. סכום מס התשומות שנוכה שלא כדין בגין החשבונות הפיקטיביות עמד על 7,957,438 ₪ (ת/5; תא/6).

ניכוי החשבונות הפיקטיביות ביחס להיקף עסקאות של עשרות מיליוני שקלים, ורישום החשבונות הפיקטיביות בדו"חות, מהווים ראיה עצמאית ביחס למודעותם של הנאשמים, כאשר מדובר בחברה שאך הוקמה ובנסיבות תמוהות ביותר.

לפי עדותו של בן סלמון עצמו, חברת פורש שמנים הוקמה בשנת 2009, לאחר שמכרים משותפים הכירו לו את לוי שביקש למכור סולר. חבר בשם מיכה ליווה אותו בהקמת החברה והכיר לו את אסייג, שמסר לו כי במחיר המוצע, הוא ירכוש ממנו כל כמות של סולר (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 102). דא עקא, כי בחקירתו מסר כי אינו זוכר כיצד הכיר את אסייג (ת/12). בן סלמון אמנם טען, כי לוי לא הכיר את אסייג (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 106). אולם, כך או כך, לא נהיר מדוע היה צורך בהקמת פורש שמנים, ובמעורבותו של בן סלמון, שאין לו כל קשר לעולם הסולר, ואין לו לקוחות, אך לשם העברת הסולר מלוי לאחרים.

יתר על כן, בן סלמון השקיע, כך לפי גרסתו, 500,000 ₪ בהקמת החברה בשנת 2009, כאשר תוך זמן קצר, החל לבצע קניות ומכירות בהיקף של עשרות מיליוני שקלים, שבגין ניכה את החשבונות. לא הוצגו חשבונות נוספות שאין פיקטיביות או עסקאות נוספות בדלקים שנערכו באותה תקופה.

העובדה כי אסייג אמר לבן סלמון, כך לטענתו, כי במחיר זה ירכוש כל כמות סולר, צריכה היתה להעלות, לכל הפחות, חשד אצל בן סלמון, שהיה עליו לברר.

בן סלמון קיבל, כך לטענתו, שיקים מאסייג, פרט אותם אצל חלפנים, ושילם, כך לטענתו, ללוי במזומן. לדבריו, לוי דרש לקבל את הכסף במזומן (**שם**, בעמ' 104 - 105). המדובר בתשלום במזומן של עשרות מיליוני שקלים, שאותם פרט בן סלמון, לטענתו, אצל חלפנים. יתר על כן, תשלומים אלו, אם אמנם בוצעו, לא נרשמו בספרים (ת/9), וגם לא נמצאו חשבונות מס של ברידג' המעידות על קבלת התשלומים (ת/11). גם בהתנהלות זו יש כדי ללמד על מודעותם של הנאשמים לכך שהעסק מתנהל בצורה לא חוקית.

בן סלמון טען, כי לוי הציג לו מסמכים של ברידג', והוא בדק שלוי אמנם מנהל את החברה (**שם**, בעמ' 107). דא עקא, כי מסמכי של ברידג' מלמדים על כך שלוי מעולם לא ניהל את החברה ברידג' וגם לא היה בעליה של החברה. בכך יש כדי להפריך את גרסתו של בן סלמון בעניין זה.

בהודעותיו מסר בן סלמון תחילה כי לפורש שמנים היו מספר לקוחות בתחום הדלקים והשמנים (ת/8). בהמשך טען כי היה רק לקוח אחד, והיא חברת עטה אור אשדוד (ת/9). לאחר מכן ציין, כי אינו זוכר כמה לקוחות היו (ת/11).

בחקירתו מסר בן סלמון, כי כל החומר על אודות פעילותה של פורש שמנים, לרבות על שכירת מיכליות ומחסנים בשדה עוזיה, תעודות משלוח ותעודות העמסה, מצוי אצל רואה החשבון. כן מסר תחילה כי פקידה עסקה בחשבונות (ת/8; ת/9). דא עקא, כי חומר כזה לא נמצא אצל רואה החשבון. בן סלמון גם אישר כי הפקידה ענתה לטלפונים בלבד ולא עסקה במסמכי החברה (ת/11). בהמשך, מסר פעם נוספת כי הפקידות הוציאו חשבונות מס. דא עקא, וכפי שעוד יובהר, המזכירות הכחישו זאת מכל וכל.

מכאן, כי גם אם נכונה אני לקבל את טענתו של בן סלמון - למרות הקשיים הבלתי מבוטלים - כי סבר בתחילה כי הוא מקים את חברת פורש שמנים לצורך סחר בדלקים ובשמנים, הרי שההתנהלות הכוללת צריכה היתה, מהר מאוד, להדליק אצלו נורה אדומה של אזהרה, גם אם לא רצה בתוצאה, וזאת עוד קודם ניכוי החשבונות בסכומים של עשרות

מיליוני שקלים.

ברידג' לא פעלה בתחום השמנים והדלקים

35. יתר על כן, הוכח כי חברת ברידג' לא עסקה כלל בתחום הדלקים והשמנים, וכי בתקופה הרלוונטית לא היה אדם בשם חיים לוי ששימש כבעלים או מנהל בחברה, כטענת הנאשמים. על כך ניתן ללמוד הן מעדותו של עד התביעה וליד סעדה, ששימש כבעלים של חברת ברידג' בתקופה הרלוונטית, והן מעדותו של העד אברהם אלרחמן, שהובא מטעם בית המשפט. יוער כבר כאן, כי העד אלרחמן הובא כעד מטעם בית המשפט, לאחר שסעדה הזכיר אותו בעדותו כעד רלוונטי, התביעה טענה כי לא הצליחה לאתרו, ואילו ההגנה מסרה כי אין לה את הכלים לאתרו. לא אותר עד בשם חיים לוי הרלוונטי לחברת ברידג'.

36. תחילה לגרסתו של וליד סעדה, ששימש כבעלים של חברת ברידג' החל משנת 2006 עד מכירתו בשנת 2007 או 2008. סעדה הוא אזרח ירדני הנשוי לישראלית ומתגורר בישראל.

בחקירותיו במשטרה מסר סעדה, כי ברידג' עסקה במכירת צעצועים וכלי בית, והיו לה 3 חנויות. לדבריו, רכש את ברידג' מאלרחמן שרכש את החברה מהאחים בגדי, שהיו חייבים לו כסף. על החברה, לרבות כל הסחורה, שילם 600,000 ₪ וזאת בשיקים לספקים, כאשר חלק מהכסף שימש לכיסוי החובות לאחים בגדי. לדבריו, מכר את הסחורה של החברה בשנת 2007 או 2008 לאברהם סובחי, בעליו של חנות בשם רחמן סנטר בכבול. עוד הוסיף, כי לחברה היתה מנהלת חשבונות בשם פולינה יסקרוביץ', וכל הדו"חות הוגשו כסדרם, אולם בשנת 2007 ביקש לסגור את תיק מס ערך מוסף, משום שמכר את כל הסחורה של החברה. עוד הוסיף כי אלרחמן שימש כמנהל החברה גם בתקופה שהוא היה בעליה, והוא שגרם להפסדים בחברה. לדבריו, לא חתם על חשבונות כלשהן לאחר ינואר 2007, וכל החשבונות שנחתמו לאחר מועד זה, ושהוצגו לו במהלך חקירתו, אינן בחתימתו והוא מעולם לא ראה אותן. כן ציין, כי מעולם לא עסק בתחום הסולר, ובוודאי לא בסכומים המפורטים בחשבונות. לטענתו, החשבונות שהוצגו אינן דומות לחשבונות שנהג להוציא, הוא אינו מכיר אדם בשם חיים לוי וגם לא את פורש שמנים או את בן סלמון (ת/21 - ת/25).

במהלך עדותו הוסיף סעדה, כי בעת שרכש את החברה נערך הסכם בינו ובין אלרחמן, אולם עורך הדין סירב לתת לו עותק של ההסכם (פרוטוקול הדין, בעמ' 33). כן מסר, כי סבר תחילה שאלרחמן מנהל את ברידג' בצורה ראויה, אולם לאחר מספר שנים, גילה כי לחברה יש חובות רבים, והוא הפסיד 1.5 מיליון ₪ (שם, בעמ' 39 ו-41). לדבריו, קיבל את כל החשבונות מאלרחמן והוא לא עסק כלל בהדפסת חשבונות. כן ציין, כי לחברה היו לקוחות, אולם הרישום של המכירות היה בקופות החנויות בלבד (שם, בעמ' 40).

עוד הוסיף סעדה, כי הכיר את אלרחמן והיה שותף שלו בעסקים עוד לפני רכישת החברה ממנו. סעדה מסר כי לא ידע שאלרחמן לא היה רשום כלל כבעלים של החברה ברשם החברות, ולטענתו אלרחמן פעל כבעלים מול הבנקים וגם היו אצל רואה החשבון של החברה (שם, בעמ' 83 - 85). סעדה לא ידע להסביר מדוע נרשם בהסכם המכירה, כי רכש את החברה בסכום של 20,000 ₪, בעוד שלטענתו רכש את החברה בסכום של 600,000 ₪. לדבריו, הוא קורא בדרך כלל הסכמים לפני שהוא חותם עליהם, אולם הוא לא יודע לומר אם קרא את ההסכם שהוצג, וגם לא ידע לומר מדוע הוגש לרשם החברות הסכם כזה, שאינו משקף את התמורה (שם, בעמ' 85 - 86). לטענתו, הוא יכול להביא חשבונות ואישורים כי שילם 600,000 ₪, אולם בהמשך אמר, כי עבר זמן רב מדי, והוא לא יודע כיצד להשיג (שם, בעמ' 86). סעדה גם טען, כי לא היה דירקטור לפני שרכש את החברה, ולא ידע להסביר מדוע צוין כדירקטור 8 חודשים לפני רכישת החברה. עם זאת, אישר כי המסמך נחתם בפני עורך דינו (שם, בעמ' 87 - 88). לדבריו, אלרחמן ביצע פעולות בחברה ללא ידיעתו, והותיר לו חובות גדולים. כתוצאה ממעשיו, הסב אלרחמן גם חובות לסובחי, שלו מכר את הפעילות בחברה. סעדה לא יכול היה להציג את מסמך המכירה לסובחי וגם אין על כך כל רישום ברשם החברות. לדבריו, הבין

מראה החשבון כי החברה נמכרת, אולם הלכה למעשה התברר כי רק הסחורה נמכרה וכי החברה עודנה רשומה על שמו. סעדה גם לא ידע לומר מה סטטוס החברה, וטען כי לא היה מעורב כלל בבקשה לפירוקה (**שם**, בעמ' 89 - 90).

סעדה חזר והדגיש כי אינו מכיר את החשבוניות מושא כתב האישום, וטען כי החשבוניות אינן בחתימתו. סעדה גם ציין כי אינו יודע כיצד מסמכים של חברות שבבעלותו מופצים, ללא ידיעתו (**שם**, בעמ' 97 - 98). עם זאת, אישר כי הוא חתום על חשבונית (**ת/21**, מסמך יט 1 - חשבונית 638), המופנית לחברת רחמן סנטר בע"מ בסכום של ₪ 665,876. לטענתו, החשבונית אמנם מופנית לרחמן סנטר שבבעלות סובחי, אולם בפועל אלרחמן הוא ששלט בחברה, והוא עומד מאחוריה. לדבריו, בחשבונית צוין הסכום שבו מכר את החברה, והוא היה אמור לקבל סכום נוסף, אולם בסופו של דבר מתוך סכום זה הועבר אך סכום של 200,000 ₪ ישירות לספקים והוא לא קיבל דבר (**שם**, בעמ' 92 - 93). כן הוסיף, כי לאלרחמן היה חבר בשם חיים לוי, שעמו פתח חנות בהדר. לדבריו, נפתחו חברות על שם חיים לוי, בהן שלט אלרחמן, ויש עוד שתי חברות כאלו בכאבול ובתמרה (**שם**, בעמ' 95 - 96).

יודגש, כי עדותו בדבר פעילותו של חיים לוי בחברות סותרת את דבריו בחקירתו, כי אינו מכיר כלל את חיים לוי (**ת/24**).

37. עתה לעדותו של אלרחמן, אשר הובא, כאמור, כעד מטעם בית המשפט, לאחר שהתביעה מסרה כי לא עלה בידיה לאתרו, וגם ההגנה ציינה, כי אין בידיה לאתרו. יאמר כבר כאן, כי איתורו של אלרחמן לא היה סבוך כלל ועיקר, והוא נעשה באמצעות המשטרה, ולפי המידע שמסר סעדה במהלך עדותו, על אודותיו.

בעדותו מסר אלרחמן, כי רכש את חברת ברידג', העוסקת במכירת צעצועים וכלי בית מהאחים בגדיי ושלוש רזנברג. עם זאת, לא ידע להסביר מדוע אינו מופיע ברישומי החברה כבעלים של החברה, אלא אך כמי שמכר את החברה. עוד ציין, כי הוא מכיר את סעדה ומכר לו את החברה, כטענתו. בה בעת, הכחיש את רוב הדברים שמסר סעדה. לדבריו, אינו מכיר את חיים לוי ולא עסק מעולם בתחום הדלק. כן הכחיש כי המשיך לנהל את ברידג' בזמן שסעדה היה בעלים של העסק ומסר כי נפרד ממנו לאחר סכסוך. עוד הכחיש את דבריו של סעדה כי הוא בעלים של החנות "אל רחמן", אולם בהמשך הודה, כי בנו הוא הבעלים של העסק. לדבריו, אינו יודע מדוע סעדה רשום כדירקטור בשלב מוקדם יותר מהעברת הבעלות. אל רחמן הכחיש מכל וכל את טענת סעדה כי שילם לו 600,000 ₪, ומסר כי ייתכן כי סכום זה עבר לכיסוי חובות לספקים. כן הכחיש מכל וכל כי קנה פעם נוספת את החברה מסעדה לאחר שמכר לו אותה (**שם**, בעמ' 125 - 128). לדבריו, בתקופת החשבוניות מושא כתב האישום, כבר לא היה כלל קשור לחברה, לא היה לו כל קשר לסעדה, וכתב היד שלו אינו מופיע על החשבוניות. אל רחמן לא ידע להסביר מדוע סעדה אמר עליו דברים כה קשים. לדבריו, בחודש רמדאן הוא לא רוצה לדבר רעות על סעדה, ועל כך שרימה אנשים ולא החזיר להם כספים (**שם**, בעמ' 129).

38. עדויותיהם של סעדה ושל אלרחמן מעוררות תהיות, והעדויות סותרות זו את זו בנושאים רבים, לרבות ביחס לשאלת הבעלות בחברה וניהולה ורישומים ברשם החברות. על פניו, מתעורר ספק של ממש אם חברת ברידג' נוהלה בצורה ראויה ותקינה. אולם, ניהולה של ברידג' אינו נושא הדיון, וגם לא רישומיה ברשם החברות. בנושא אחד יש תמימות דעים בין השניים. מעדויותיהם של השניים עולה בבירור כי ברידג' לא עסקה כלל בתחום השמנים והדלקים, אלא בתחום הצעצועים. עדות זו מתיישבת גם עם הרישומים. יתר על כן, השניים גם טוענים כי הם לא היו מעורבים בהפצת החשבוניות של ברידג' לאחר שנת 2007, ולא הוגשה כל ראייה סותרת בעניין זה.

39. כאן המקום להתייחס לחיים לוי, שלטענת בן סלמון היה איש הקשר שלו בברידג'. איני מטילה ספק בעדותו של בן סלמון בעניין זה, ולכך עוד אדרש בהמשך. יתר על כן, העובדה כי אוזכר על ידי סעדה בעדותו, אומרת דרשני, וייתכן מאוד כי נפל מחדל חקירה בהקשר זה. אולם, כך או כך, ממסמכי החברה שהוגשו, חיים לוי לא היה בעלים או מנהל של ברידג', ומכאן, כי לא היה מוסמך לעשיית עסקים מול בן סלמון ופורש שמנים. לעדותו של בן סלמון, כי לוי הציג בפניו

מסמכים לעניין זה, אין כל תימוכין, והיא סותרת את המסמכים, הלכה למעשה.

40. הואיל ומכלול הראיות הנוגעות לפעילותה של ברידג' מלמדות, כי לא פעלה בתחום הדלקים והשמנים, גם אין כל ראייה לכך כי פורש שמנים רכשה ממנה סולר. אי קיומן של עסקאות אמת הן נדבך נוסף להוכחת מודעותם של הנאשמים, וממילא יש בכך גם כדי לסתור את גרסתו של בן סלמון לעניין זה.

מסמכי ראיית החשבון של פורש שמנים מלמדים על התנהלות חריגה ובלתי תקינה

41. עדותו של רואה החשבון והמסמכים שהוגשו לו מלמדים על התנהלות חריגה ובלתי תקינה של הנאשמים. יתר על כן, אין במסמכים אלו ראייה כלשהי המעידה על התנהלות פורש שמנים בתחום הדלקים והשמנים.

42. רואה החשבון נתן לנאשמים שירותי הנהלת חשבונות, בין השנים 2009 - 2010, וייצג את פורש שמנים באותה תקופה מול רשויות המס (נ/1).

בחקירתו ובעדותו תיאר רואה החשבון את עבודתו מול פורש שמנים ובן סלמון (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 11 - 19, ת/17 ו-18). לדבריו, בתקופה הרלוונטית היה בקשר רצוף עם בן סלמון, וקיבל ממנו במישרין או באמצעות שליח את מסמכי החברה. גם נהג לשוחח מפעם לפעם עם המזכירה של החברה. לטענתו, היו קשיים בלתי מבוטלים בהנהלת החשבונות, ובכלל זה, קשיים בקבלת החומר, חסרים בכרסות הנהלת חשבונות ואי התאמה בניירת. יתר על כן, פורש שמנים היתה אמורה לנהל רישום כפול בספרי החשבונות, אולם היא לא עשתה כן. עוד ציין, כי לא בוצעו התאמות בנקים וגם לא בוצעו תשלומים לספקים. לדבריו, בן סלמון מסר לו כי החברה פועלת בתחום השמנים והדלקים והיה לכך תיעוד בחשבוניות. עם זאת, בהנהלת החשבונות, לא היו חשבוניות על רכישת ציוד או מיכליות. עוד מסר, כי מכרסות הנהלת החשבונות של פורש שמנים לגבי חברת ברידג' (**ת/16**) הוא למד כי בוצעו קניות בסכום של 24 מיליון ₪ מול ברידג' שטרם שולמו, וגם ספקים אחרים לא קיבלו תשלום. המדובר, לטענתו בהתנהלות חריגה.

כן הוסיף, כי בשיחת ריענון שנערכה עמו בדצמבר 2017, מסר שפורש שמנים היתה צריכה לבצע ספירת מלאי כל שנה, עד סוף דצמבר. ספירת המלאי מבוצעת על ידי רואה החשבון. אולם, לא בוצעה ספירת מלאי לפורש שמנים, וזאת, למיטב זכרונו, לאחר שבן סלמון מסר כי המלאי נגנב. למיטב זכרונו, גם שאל את בן סלמון אם הגיש תלונה במשטרה (**שם**, בעמ' 14 - 15). עוד ציין, כי אי ספירת המלאי לא מנעה ממנו להמשיך ולעבוד עם הנאשמים מספר חודשים נוספים, משום שהיה ביכולתו לרשום הסתייגות או לקבל לפני הגשת הדו"חות אישור על הגשת תלונה (**שם**, בעמ' 24). לדבריו, מעולם לא היה במשרדיה של פורש שמנים או בפעילות בשטח, ולא התעורר אצלו כל חשד כי אין לחברה פעילות אמת, או שיש להפסיק את עבודתו עמה בשל כך. כן ציין, כי אף הגיש דו"חות אישיים של הנאשם לאחר שהפסיק לעבוד עם החברה (**שם**, בעמ' 15 - 17). עוד מסר, כי לא הנחה את בן סלמון בדבר איסור לפרוט שיקים וגם לא ידע על כך (**שם**, בעמ' 19). לדבריו, הפסיק לטפל בפורש שמנים בחודשים פברואר - מרץ 2010, לאחר שרשויות המס הורו כי החברה לא יכולה להמשיך פעילותה, ובאותה העת, עוד לא היתה חובה להגיש את דו"חות 2009 (**שם**, בעמ' 16, 21). כן הוסיף, כי העובדה שחשבוניות של חברת ברידג' נכללו במסמכי החברה, מבלי שיש לו טפסי ניכוי מס וניהול ספרים של חברת ברידג', אינה מהווה הפרה של חובה כלשהי מצד הנאשמים (**שם**, בעמ' 20).

43. עדותו של רואה החשבון מלמדת על התנהלות לא תקינה של הנאשמים בתחום החשבונאי, ובכלל זה קשיים בהנהלת החשבונות, חסרים בכרסות הנהלת חשבונות, אי התאמה בניירת, אי עריכת רישום כפול כנדרש, אי ביצוע התאמות בנקים ואי ביצוע ספירת מלאי. רואה החשבון גם דיווח על אי תשלום לספקים, ובכלל זה אי תשלום לברידג' בסכום של 24,000,000 ₪. בה בעת, ניכר שרואה החשבון ניסה להרחיק עצמו מהתנהלותה הלא תקינה של פורש שמנים תוך שהדגיש, כי בזמן אמת לא חשד בדבר. כך או כך, השאלה שלפניי אינה בדבר מודעותו של רואה החשבון בדבר מעורבותה הלא חוקית של פורש שמנים, אלא בדבר מודעותם של הנאשמים.

44. הראיות הרבות בדבר התנהלות לא תקינה של הנאשמים בתחום החשבונאי והיעדר התשלום לספק היחיד של פורש שמנים - חברת ברידג' - מהוות נדבך נוסף המלמד על מודעותם של הנאשמים לפעילותם הלא חוקית ביחס לניכוי החשבונות הפיקטיביות.

עובדיה של פורש שמנים לא היו עדים לפעילות כלשהי בתחום השמנים והדלקים

45. העידו מספר עובדים של פורש שמנים ביחס לפעילותה של החברה.

46. עינב ספדה, ששימשה כמזכירה בפורש שמנים משך ימים ספורים, מסרה בעדותה כי שכר אותה לעבודה אדם בשם מיכה שמסר כי אביו צריך פקידה. לדבריה, אינה מכירה את בן סלמון כלל ולא ראתה אותו מעולם. כן הוסיפה, כי אמורה היתה לענות לטלפונים במשרדים ליד קניון הזהב, אולם לא הגיעו שיחות כלשהן ולא היה לה מה לעשות. לדבריה, גם לא מילאה מסמכים כלשהם, ואיש לא הגיע למשרד, למעט מיכה שהגיע "מדי פעם". כן הוסיפה, כי לא הגיעו למשרד נהגים ולא היו במקום עובדים נוספים. תחילה מסרה כי לא קיבלה כלל משכורת, אולם לאחר שעיינה בהודעתה ציינה, כי קיבלה סכום במזומן, אולם לא מדובר היה בכל המשכורת שהיתה אמורה לקבל (**שם**, בעמ' 26 - 28).

47. לביא יסמין, ששימשה, גם היא, כמזכירה בחברה, מסרה בהודעתה שעבדה בחברה כחודש ותפקידה היה במענה לטלפונים. לדבריה, "אין לה מושג" במה עסקה החברה (**ת/20**).

48. עדויות המזכירות מלמדות, כי לא היתה פעילות ממשית כלשהי בחברת של פורש שמנים, לא כל שכן בתחום הדלקים והשמנים. לא למותר לציין, כי לא העיד אותו מיכה שלטענת ספדה טען כי אביו זקוק לפקידה. אדם בשם מיכה אמנם הוזכר על ידי הנאשם כמי שקישר בינו ובין אסייג, אולם לטענת הנאשם, מדובר היה בחבר.

49. רועי מזרחי, עבד כנהג של בן סלמון, בתקופה של כחודשיים שבה נשלל רישונו. בהודעתו מסר, כי היו לנאשם שני משרדים, האחד בקניון הזהב, וכי לקח את בן סלמון לחיפה, פעם או פעמיים בשבוע, שם דיבר עם אדם בשם חיים. לדבריו, בן סלמון מסר לו כי הוא עוסק בשמנים ובסולר. תחילה ציין כי שמע את הנאשם מדבר עם חיים על סולר. אולם בהמשך החקירה מסר כי לא שמע אותו מדבר עם חיים על סולר. כן ציין כי אינו זוכר להיכן הסיע את בן סלמון, אולם זכור לו כי הסיע אותו לבנקים ולחלפנים (**ת/26**). בעדותו מסר, כי היה לנאשם משרד אחד בלבד, וכי אינו יודע מדוע מסר כי היו שני משרדים. כן ציין, כי נחקר לראשונה שלוש שנים לאחר שעבד אצל בן סלמון, ולא היה עד לניהול עסקיו. מזרחי לא ידע להסביר מדוע אמר בחקירה שהיה לבן סלמון משרד נוסף. לדבריו, נהג להסיע את בן סלמון גם לאזור של מיכלי סולר. מזרחי קיבל תלושי משכורת מסודרים של החברה והוא רשום בספרי החברה (**שם**, בעמ' 51 - 52).

50. עדותו של מזרחי מעלה תמיהות רבות ויש בה לא מעט סתירות בנושאים הבאים: כמות המשרדים של הנאשמים; מהות עיסוקם של הנאשמים; תוכן השיחות בין בן סלמון ואותו חיים שהזכיר, אשר ייתכן כי הוא חיים לוי; וכן המקומות שאליהם נהג להסיע את בן סלמון.

לאור הסתירות הרבות בגרסתו של מזרחי, המדובר בגרסה לא מהימנה ולא ניתן לאמצה. כך או כך, מזרחי עצמו מסר מספר רב של פעמים, כי לאור הזמן הרב שחלף אינו זוכר פרטים שונים, ולא מצאתי מקום לייחס משקל לעדותו.

הראיות הנסיבתיות בדבר מודעותם של הנאשמים - סיכום ביניים

51. הנה כי כן, עלה בידי התביעה להרים את הנטל ולהראות באמצעות ראיות נסיבתיות, כי הנאשמים היו מודעים לכך שמדובר בחשבונות פיקטיביות, כי שימשו לניכוי מס ערך מוסף שלא כדין, וכי נרשמו שלא כדין בספרים.

52. מודעותם של הנאשמים מתבססת על מכלול הראיות, שגם אם לא די בכל אחת מהן כשלעצמה, כדי ללמוד על מודעותם של הנאשמים, יש בהצטברותן כדי להוביל למסקנה אחת ויחידה, כי הנאשמים היו מודעים למעורבותם בעבירות מס במטרה להשתמט מתשלום מס.

53. בכלל זה יש לציין את הממצאים הבאים המלמדים על מודעותם של הנאשמים להשתמט מתשלום מס: ניכוי החשבוניות הפיקטיביות ביחס להיקף עסקאות בעשרות מיליוני שקלים ורישום החשבוניות בדו"חות; פתיחת חברה שתוך זמן קצר עורכת עסקאות בהיקף של עשרות מיליוני שקלים, מבלי שמושקעת בחברה עבודה משמעותית ומבלי שישנו ערך בפעילותה; העובדה כי לחברה אין פעילות נוספת למעט הפעילות שבאה לידי ביטוי בחשבוניות הפיקטיביות; קבלת תשלומים של עשרות מיליוני שקלים בשיקים, אי רישום בספרי הנהלת החשבונות, ופריטתם אצל חלפנים; עריכת עסקאות מול גורם - חיים לוי - שכלל אינו בעלים רשום או מנהל של חברת ברידג'; היעדר קיומם של מסמכים כלשהם המלמדים על פעילות של פורש שמנים בתחום הדלקים, ובכלל זה תעודות משלוח, מסמכי רכישה וכיוצא באלו; עדותו של רואה חשבון המלמדת על התנהלות לא תקינה של הנאשמים בתחום החשבונאי; ראיות לפיהן חברת ברידג' - שהיא לפי גרסת הנאשם ספקית הסולר לנאשמים - כלל לא עסקה בתחום הדלקים, תוך הצגת ראיות בדבר התנהלות לא תקינה גם של חברה זו.

האם עלה בידי הנאשמים לספק הסבר סביר לראיות התביעה?

54. משהונח הבסיס לקיומן של ראיות נסיבתיות מצטברות להוכחת אשמתם של הנאשמים, עובר אליהם הנטל לספק הסבר סביר לאותן ראיות. בן סלמון העיד מטעמו, וכן הביא את אסייג כעד מטעמו.

55. בעדותו מסר בן סלמון, כי היו לו מספר עסקים החל משנת 1994, וכי בשנים האחרונות הוא עובד עם אחיו בהרכבת ארונות ומצבו הכלכלי אינו טוב. לדבריו, הקים בשנת 2009 את פורש שמנים, העוסקת בתחום הסולר (מסמכי רישום החברה, **ת2**). הנאשם מסר, כי היה לו סכום של ₪500,000 להשקעה, ודרך חברים משותפים הכיר את לוי, אשר הציע לו להיכנס לתחום הסולר. חברו, מיכה, סייע לו בהקמה, הכיר לו את אסייג, ובהמשך לכך, הוקם העסק, שמטרתו שיווק שמנים וסולר. לפיכך, הפקיד בבנק מזרחי טפחות, סניף קרית אונו, סכום של ₪100,000 לטובת הקמת העסק, ו-2,000 ₪ שימשו לעמלות. לדבריו, גם פנה לרואה החשבון, שאליו הגיע דרך שמעון אדרי, שהמליץ עליו. רואה החשבון הנחה אותו בדבר ניהול החשבונות, פתיחת תיק, וכיוצא באלו. כן שכר משרד ברחוב אליעזר 5 בתמורה לסכום של 3,500 ₪ לחודש (**ת4**). עוד ציין, כי שכר שירותיה של פקידה אחת, שעזבה תוך זמן קצר, ולאחר מכן שכר פקידה נוספת דרך לשכת התעסוקה, וכן עשה שימוש בנהג בתקופה שבה נשלל רישונו. לדבריו, לאחר כשלושה חודשים, שבה הפעילות היתה עדיין בחיתוליה, ביקש להתפנות מהמושכר ולוותר על הפקידה, מצא שוכרים חלופיים, ועבר לעבוד בבית (**פרוטוקול הדיון**, בעמ' 102 - 103).

בן סלמון הוסיף, כי הכיר את אסייג דרך מיכה, שהוא חברם המשותף, והוא קנה עבורו סולר מבז"ן. לדבריו, לוי ציין כי יש לו קשרים בבז"ן, והציע לו סולר במחיר מופחת, ומכאן כי היה לו קל להציע סולר במחיר מופחת לציבור. אולם בדיעבד התברר, כי לוי הציע לו את המחיר המופחת הואיל ולא שילם מס ערך מוסף (**שם**, בעמ' 104). באותה העת, לוי הראה לו מסמכים של "ברידג' 2000" ומסמכים אישיים והוא בדק שלוי אמנם מנהל את החברה (**שם**, בעמ' 107).

לדבריו, אסייג ניהל את חברת עטה אור שהיתה בבעלות דוד מורגנשטיין, והוא נהג לפגוש אותו בבתי קפה ובמסעדות. כן ציין, כי אסייג נהג לבקש ממנו לרכוש סולר, לבצע הזמנה, ולשלם בשיקים של חברת עטה אור עבור ההזמנה. לוי, לעומת זאת, דרש לקבל תשלום במזומן ב-80 - 90 אחוזים מהעסקאות, ולפיכך את חלק מהשיקים פרט דרך חלפנים ושילם ללוי במזומן (**שם**, בעמ' 104 - 105).

כן ציין, כי החשבוניות מושא כתב האישום משקפות עסקאות בסולר שרכש מלוי כל חודש בהתאם לדרישותיו של אסייג. בהמשך לכך, העביר כסף ללוי, שהורה לבז"ן לאפשר את רכישת הסחורה. לדבריו, אסייג כלל לא הכיר את לוי, שסיפק לו מחירים זולים, ומכאן פנייתו אליו. כן מסר, כי לא היו ספקים נוספים או לקוחות נוספים, מלבד לוי ואסייג. לדבריו, היה אמור להרוויח מספר אגורות לכל ליטר (**שם**, בעמ' 106 - 107).

בן סלמון הוסיף, כי לאור ניכוי השיקים, תשלום אחוזים לניכוי, ואי יכולתו להשיג לקוחות נוספים, לא הרוויח כלל מהעסק אלא הפסיד ממנו. בדיעבד התברר לו, כי היה מעשה רמייה שלא היה שותף לו (**שם**, בעמ' 105). בן סלמון הכחיש מכל וכל את גרסתו של רואה החשבון כי פנה למטרה להגיש תלונה על גניבת מלאי, ולדבריו, גרסה זו נועדה אך ורק לנקות את רואה החשבון מרשלנותו (**שם**, בעמ' 108 - 109).

לדבריו, לאחר שחדל מלעבוד בעסק, התנתק הקשר עם לוי, ובהמשך, לאחר החקירה, כבר לא הצליח ליצור עמו קשר (**שם**, בעמ' 107). כן ציין, כי לא שמר מסמכים לאחר שעזב את ביתו הגדול, ולא היה לו מקום לאחסנם (**שם**, בעמ' 109 - 110).

56. בגרסאותיו של בן סלמון נמצאו סתירות ותמיהות רבות, בנושאים מרכזיים, ומטעם זה איני נותנת בגרסתו אמון.

57. פעילות העובדים בחברה - בן סלמון מסר בחקירותיו הראשונות, כי הפקידות לא עשו דבר בחברה. אולם, בחקירתו האחרונה מסר, כי מספר פקידות הוציאו חשבוניות (**ת/12**). בעדותו הבהיר, כי לא זכר מי מהפקידות הוציאה חשבוניות והדגיש, כי לאורך כל חקירותיו מסר, כי הוא זה שהוציא את החשבוניות, למעט פקידה אחת שעבדה עמו בביתו והוציאה מפעם לפעם חשבוניות. מכאן טען, כי מסר בחקירתו האחרונה דברים שאינם מדויקים בשל הזמן הרב שעבר (**פרוטוקול הדיון**, בעמ' 111).

גרסתו של בן סלמון כי מספר פקידות הוציאו חשבוניות, או אפילו פקידה אחת, לא זו בלבד שהיא סותרת את גרסתו שלו כי רק הוא הוציא חשבוניות, אלא שהיא סותרת גם את עדויות המזכירות בפני בית המשפט, ומטעם זה אינה מהימנה.

58. שימוש ובעלות על מיכלית וקיומם של מחסנים בשדה עוזיה - בחקירתו מסר בן סלמון כי "היתה לי מיכלית" להובלת דלקים (**ת/8**) ובהמשך מסר כי "שכר מיכלית" והניח אותה אצל חבר (**ת/9**). בחקירתו האחרונה אמר כי אינו יודע היכן החשבונית בגין המיכלית, ולא ציין כי החשבונית אצל רואה החשבון (**ת/12**). בעדותו מסר, לעומת זאת, כי המיכלית ששכר היתה אצל חבר, אולם לא ידע לומר היכן עמדה המיכלית, וגם לא הציג חשבוניות בדבר השכירות. עוד הוסיף, כי חשבונית השכירות הועברה לרואה החשבון, ומכאן כי רואה החשבון משקר כאשר אמר כי לא מצא את החשבונית במסמכיו (**שם**, בעמ' 112 - 113).

גרסתו של בן סלמון בדבר שכירת המיכלית ומחסנים בשדה עוזיה מעלה תמיהות, כאשר לא מסר כל פרט על אותה שכירות, לרבות זהות החבר, מיקום המיכלית, וכיוצא באלו. טענת בן סלמון כי היתה לו מיכלית, ואף בשכירות, או כי שכר מחסנים, סותרת את גרסתו של אסייג, שהעיד מטעם ההגנה, כי בן סלמון היה אך מתווך בתעודות משלוח, וללא פעילות ממשית. טענת בן סלמון כי חשבונית השכירות היתה אצל רואה החשבון, לא זו בלבד שהיא סותרת את גרסת רואה החשבון, אלא שגם אין לה כל זכר בספרי הנהלת החשבונות, והרי מדובר בהוצאה מוכרת. מטעם זה, גם גרסתו של בן סלמון לעניין זה אינה מהימנה. יודגש, כי גם בחלופ זמן, יכול היה הנאשם, להגיע לשדה עוזיה ולמסור כתובת מדויקת, דבר שלא נעשה.

59. כמות הלקוחות של פורש שמנים - בחקירתו ציין בן סלמון כי לפורש שמנים היו מספר לקוחות (**ת/8**). לעומת זאת, בעדותו מסר, כי לפורש שמנים לקוח אחד בלבד, החברה של אסייג. כאשר נשאל על הסתירה בגרסתו מסר, שכוונתו היתה למספר חברות שבבעלות אסייג. בה בעת, הבהרה זו לא נמסרה בחקירה, וגם במהלך עדותו, לא ידע

למסור את שמן של אותם חברות. בהמשך עדותו מסר גרסה שונה שלפיה הרישום בחקירה שלפיה היו מספר "חברות" הוא רישום בלתי מדויק (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 113).

גם בסוגיית מספר החברות שלהן מכרה פורש שמנים סולר מסר בן סלמון, אפוא, גרסאות סותרות ובלתי מהימנות.

60. אי ציון הפקדות בתדפיסי החברה ואי רישום נאות - בן סלמון טען בעדותו כי בתדפיסים מופיעים סכומי הפקדות וכי את רוב הכספים קיבל מעטה אור והפקיד בחשבון, לאחר שפרע השיקים אצל חלפן, או שמדובר בכספים שלו. לטענתו, הפקיד רק חלק מהכספים בהתאם לצורך. עוד מסר, כי אינו חייב כסף לעטה אור. לטענתו, שילם לברידג' בהמחאות ובמזומן (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 115 - 117).

דא עקא, כי אין אסמכתאות כלשהן להפקדות שביצע בן סלמון. טענתו כי אינו חייב כסף לעטה אור נסתרה בכרטסות (ת/16), וגם אין כל אסמכתא לתשלומים שביצע לחברת ברידג'.

61. הפעילות מול רשויות מס ערך מוסף - במשך כל התקופה הרלוונטית, לא הגישו הנאשמים למס ערך מוסף כל הוצאה כתשומה. בן סלמון אמנם מסר, כי העביר את כל החשבוניות לרואה החשבון (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 117 - 118), אולם גרסה זו סותרת את גרסת רואה החשבון כי לא קיבל חשבוניות. יתר על כן, בן סלמון עצמו הגיש את דו"חות מס ערך מוסף של פורש שמנים ואף קיזז את החשבוניות של ברידג', ומכאן כי היה עליו לתת תשומת לב לאי הגשת הוצאות כלשהן של החברה כתשומות.

62. פעילות פורש שמנים בתחום הדלקים - בחקירתו הנגדית מסר בן סלמון לראשונה, כי הגיע לפחות פעמיים - שלוש בחודש לבז"ן, ואף היה במקום עם לוי. תחילה ציין כי גם אסייג היה שם אולם לאחר מכן אמר כי מדובר היה בנהגים מטעמו (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 120).

המדובר בגרסה כבושה, שלא נמסרה בחקירותיו של בן סלמון ואף לא בעדותו הראשית. גרסה זו אינה נתמכת בתעודות משלוח ותעודות העמסה, ואף רואה החשבון הכחיש כי קיבל תעודות מסוג זה לידו. גרסה זו גם סותרת את גרסתו של אסייג, שהעיד מטעמו של בן סלמון, כפי שיפורט להלן. יתר על כן, וזה העיקר, בעקבות בקשת בא כוח הנאשמים לפנות לבז"ן ולבקש מידע בדבר רכישת סולר על ידי מי מהמעורבים, הוגשה הודעת בז"ן. מההודעה עולה, כי מי מהמעורבים, ובכלל זה, פורש שמנים, ברידג', חיים לוי, או עטה אור אשדוד, לא רכשו דלקים מבז"ן. הודעה זו מפריכה מכל וכל את גרסתו של בן סלמון. יודגש, כי לו היתה נכונה גרסתו של בן סלמון, כי היתה פעילות אמת מאחורי החשבוניות הפיקטיביות, לכל הפחות, צריך היה כי יהיה תיעוד לפעילות של מי מהמעורבים מול בז"ן. הודעה זו גם מחזקת את ראיות התביעה, משום שהיא מלמדת כי לא היו עסקאות אמת מאחורי פעילות הנאשמים.

63. גניבת המלאי - בן סלמון מסר כי נגנב המלאי, אולם לא הגיש תלונה למשטרה, משום שלא סבר שהדבר יסייע לו. (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 121). לעומת זאת, רואה החשבון טען, כי בן סלמון מסר לו שהגיש תלונה למשטרה.

גם בסוגיה זו, לא זו בלבד שגרסתו של בן סלמון סותרת את גרסתו של רואה החשבון, אלא שמדובר בגרסה בלתי סבירה. ככל שנגנב לבן סלמון מלאי בעסק בו, לטענת בן סלמון, ישנו מלאי בערך של מיליוני שקלים, ניתן היה להניח כי יגיש תלונה למשטרה. אין זאת אלא, כי גם גרסתו של בן סלמון בדבר גניבת מלאי, מלמדת על מעורבותו בפעילות לא חוקית ועל מודעותו לכך.

64. הנה כי כן, ברוב רובם של הנושאים הרלוונטיים לבירור אשמת הנאשמים, מסר בן סלמון גרסאות סותרות ותמוהות, שאין נתמכות בראיות כלשהן למעט דבריו שלו. גרסאותיו של בן סלמון בסוגיות רבות, ובכלל זה באשר לפעילותו של פורש שמנים, גניבת המלאי, היעדר רישומים, לא זו בלבד, שהן מלמדות על היעדר מהימנותו, אלא שהן

מהוות גם חיזוק לראיות הנסיבתיות שהציגה התביעה בדבר מודעותם של הנאשמים למעשה המרמה. מכאן, שלא עלה בידיו של בן סלמון ליתן הסבר מספק לראיות הנסיבתיות העומדות לחובתו.

65. עתה לעדותו של אסייג שהעיד מטעם הנאשמים. בעדותו מסר אסייג, כי עבד בחברת עטה אור אשדוד משנת 2009 או 2010 ועד 2012. במהלך התקופה, יעקב ביטון שימש כמנהל ולאחר מכן דוד מורגנשטיין. החברה עסקה בשיווק סולר ובנזין, ולימים הפך שמה ל"דבי אנרגיה". לדבריו, משנת 2004 עסק בענף הדלק יחד עם מורגנשטיין. תחילה היתה ביניהם שותפות בחברת אנראל שלא עבדו באמצעותה, לאחר מכן היתה חברת אלעד החזקות, שפעלה במשך כ- 5 חודשים. בשנת 2010 הוגש נגדו כתב אישום בגין שימוש בחשבוניות פיקטיביות במהלך שנת 2005, והוטל עליו עונש של מאסר בפועל. כן הוגש נגדו כתב אישום נוסף בגין עבירות משנת 2003 (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 133; 8/).

לדבריו, הכיר את בן סלמון דרך חבר, מיכה, שציין כי הוא משווק סולר. בהמשך לכך, יצר קשר עם בן סלמון, שמסר כי יש לו מחיר טוב לסולר. באותה העת, היה לבן סלמון משרד בראשון לציון, ולאחר תקופה קצרה העביר את פעילותו לביתו. עוד ציין, כי שוק הסולר התנהל באופן הבא: לקוח הזמין ממנו סחורה, הוא התקשר לבן סלמון, נפתחת תעודה בבתי הזיקוק, והלקוח שהזמין את הסחורה פונה במישרין לבתי הזיקוק. בסוף החודש, מתחשבים עם הלקוח וכן מול בן סלמון. בהמשך לכך, הועברו לבן סלמון שיקים או מזומן. השיקים היו של עטה אור או של הלקוחות, ובן סלמון פרט את השיקים אצל חלפן. על כך נודע לו משום שנהגו להתקשר למורגנשטיין לקבל אישור על השיק. עוד ציין, כי העסקאות מול הנאשמים היו במיליוני או עשרות מיליוני שקלים (**שם**, בעמ' 134).

לדבריו, בז"ן מוכרת תעודות לספקים מורשים, שמתגלגלות דרך סוחרים עד שהסחורה מגיעה ללקוח הסופי, והיה מקום לבדוק את הלקוחות הסופיים. כן הוסיף, כי נהג מטעם הלקוח היה מגיע לבית הזיקוק, נוטל סחורה ומשם מפיץ את הסחורה. מכאן, כי אין כל טעם שהוא יגיע למקום, וגם אין כל סיבה כי בן סלמון או מתווך אחר יגיע לבית הזיקוק. למעשה, תיאר שוק של מתווכים שבמסגרתו נמכרת תעודה המגלמת משיכה, כאשר הסחורה מועברת לבסוף רק למשתמש קצה. כן ציין, כי בן סלמון שימש אך כמתווך (**שם**, בעמ' 141 - 142).

אסייג הדגיש, כי בשנת 2009 חברת עטה אור היתה אמורה לעבור לבעלותו, אולם היתה רשומה על שם ביטון. לדבריו, ייתכן כי החברה עברה על שמו לפני שהועברה על שם מורגנשטיין, אולם הוא אינו זוכר זאת (**שם**, בעמ' 136 - 137). לעומת זאת, בחקירתו ציין כי החברה היתה רשומה על שמו (**ת/34**).

עוד הוסיף, כי במהלך שנת 2012 נעצרו כ-20 אנשים בענף הסולר, בחקירה שעניינה חשבוניות פיקטיביות, אולם בסופו של דבר לא הוגש נגדם כתב אישום. לדבריו, זומן לחקירה בעניינו של בן סלמון בשנת 2014 ושמר על זכות השתיקה, משום שכבר נחקר בנושא, ולא זומן לחקירה פעם נוספת (**פרוטוקול הדין**, בעמ' 135). עוד ציין, כי החקירה לא התנהלה כראוי משום שהלקוחות לא נחקרו והרשויות לא בדקו אם סופקה סחורה הלכה למעשה (**שם**, בעמ' 139).

66. עדותו של אסייג היא בגדר עדות כבושה, לאחר ששמר על זכות השתיקה בחקירתו, ומטעם זה היא אינה מעוררת אמון רב. לגופו של עניין, גם בגרסתו של אסייג נמצאו תמיהות וסתירות והיא אינה מהימנה עליי. כך למשל, בן סלמון מסר כי היתה לפורש שמנים פעילות ממשית, כי שכר מיכלית, הגיע לבז"ן, ועוד. לעומת זאת, אסייג מסר כי בן סלמון היה אך מתווך בתעודות משלוח. כבר הודגש, כי תעודות משלוח לא הוצגו וגם לא נמצאו אצל רואה החשבון. אסייג גם מסר מספר גרסאות ביחס לבעלות בחברת עטה אור. יתר על כן, אסייג לא סיפק הסבר של ממש מדוע היה עליו לסחור בדלקים באמצעות הנאשמים, אשר אין להם כל ניסיון בתחום, בעוד שהוא עצמו, כך לטענתו, בעל ניסיון רב בתחום. יוער, כי גם אסייג תיאר תשלומים במזומן ומידע על אודות פריטת שיקים על ידי הנאשמים אצל חלפנים. כאן המקום להעיר, כי גם כתבי האישום שהוגשו נגד אסייג בעבירות דומות, אינן מעלות את רמת האמון שיש ליתן בגרסתו

הנוגעת לנושאים דומים.

67. הנה כי כן, לא עלה בידי הנאשמים, במסגרת פרשת ההגנה, לסתור את הראיות הנסיבתיות הבלתי מבוטלות, העומדות לחובתם, והמלמדות כי היו מודעים למעורבותם במרמה בכספי מיסים במטרה להשתמט מתשלום מס. מכאן המסקנה היחידה העולה מתוך הראיות, כי הנאשמים היו מודעים למעשי המרמה בהם היו מעורבים, במטרה לחמוק מתשלום מס.

מחדלי חקירה, אופן ניהול החקירה ושיהוי

68. כידוע, מחדלי חקירה לא יביאו, באופן אוטומטי, לזיכויו של הנאשם. בהתאם לפסיקה הנוהגת, יש לבחון כיצד השפיעו אותם מחדלים על יכולתו של המשיב להתגונן מפני האישומים נגדו. בהחלטה בדבר הנפקות שיש לייחס למחדלי חקירה, ייתן בית המשפט את דעתו לשאלה האם חרף קיומם של מחדלי החקירה, הונחה תשתית ראיתית מספקת להוכחת אשמתו של הנאשם בעבירות שיוחסו לו (רע"פ 6006/15 **משה נ' פרקליטות צבאית** (24.9.15); ע"פ 4227/14 **אליזבידי נ' מדינת ישראל** (28.5.15); ע"פ 2860/08 **אבו סריר נ' מדינת ישראל** (27.07.10); ע"פ 4906/09 **אלנברי נ' מדינת ישראל** (24.1.10); ע"פ 2694/09 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (23.6.2010); ע"פ 2404/09 **אלחמידי נ' מדינת ישראל** (1.9.2009)).

69. שיהוי בהגשת כתב אישום עשוי להוביל לביטול כתב אישום מטעמים של הגנה מן הצדק, כאשר הימשכות הליכי החקירה וההעמדה לדין התנהלו בעצלתיים, והביאו לפגיעה ממשית ביכולתו של אותו נאשם להתגונן, או כאשר חלוף הזמן מעורר סתירה עמוקה לחובת הצדק וההגינות המתחייבת מניהול הליך פלילי תקין. במקרים חריגים תיתכן הכרה בתחולת עקרון ההגנה מן הצדק, מחמת חלוף זמן משמעותי בהגשת כתב האישום, וזאת בהתקיים התנאים הבאים: משך הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה הוא משמעותי; הפגיעה בהגנת הנאשם, בחירותו ובנסיבות חייו האישיות עקב השיהוי בהגשת כתב האישום ממשית ומוחשית; אין בנמצא טעם מניח את הדעת להתנהלות הרשות מחמת מורכבות ההליך, ניהול החקירה, או עומס מכביד (רע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי** (31.10.18)). עם זאת, לא כל שיהוי תוצאתו בהכרח ביטול כתב אישום מטעמים של הגנה מן הצדק. כך נפסק, כי הגנה מן הצדק אינה מכשיר לקיצור תקופת ההתיישנות בחוק, ויש להקפיד שתיוותר מכשיר להגשמת עקרונות של הגינות וצדק. יתר על כן, גם אם נאשם עמד בנטל להוכיח כי קמה לו הגנה מן הצדק בשל שיהוי, לעיתים, נכון יהיה ליתן לכך ביטוי במישור גזר הדין, ולא בהכרעת הדין (ע"פ 6922/08 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 36 (1.2.10); ע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל** (1.3.17)).

70. בענייננו, אמנם נפלו מחדלי חקירה לא מועטים, והחקירה נוהלה בעצלתיים, וזאת בלשון המעטה.

בן סלמון נחקר לראשונה ביום 13.11.11 (ת/8), משמע כשנתיים לאחר הוצאת החשבוניות. בחקירה לא הובהר לבן סלמון באילו עבירות הוא חשוד. בחקירה זו גם לא שאל החוקר שמש את בן סלמון שאלות ספציפיות, ובכלל זה על הנושאים הבאים: קיזוז חשבוניות מול ברידג'; האדם ממנו שכר את המיכלית; פרטי החשבון של פורש שמנים; פרטים על חברת עטה אור; תעודות העמסה ומשלוח (פרוטוקול הדיון, בעמ' 63 - 65).

החוקר שמש טען בעדותו כי "מדובר בפורמט" קבוע ואין לו חובה להודיע לחשוד מהן העבירות הספציפיות בהן הוא נחשד, או לשאול שאלות הרלוונטיות לאותן החשדות (שם, בעמ' 62).

טענתו של שמש כי אין עליו חובה להודיע לחשוד פרטי החשדות אינה ראויה. על חוקר מוטלת החובה להודיע לחשוד על החשדות העומדים לחובתו, על מנת שידע מפני אילו חשדות עליו להתגונן, וגם לשאול אותו על אותן חשדות.

בסמוך לאחר החקירה הראשונה, משמע בשנת 2011, תפסו הרשויות מסמכים אצל רואה חשבון (ת/15). עם זאת, רואה החשבון נחקר רק ביום 5.5.13 (ת/18), משמע כשנה וחצי לאחר תפיסת המסמכים ובהמשך שוב ביום 5.3.14 (ת/17). שמש טען, כי חקירת רואה החשבון היתה טכנית בלבד, ומטעם זה לא היתה מניעה לחקרו לאחר זמן (שם, בעמ' 67 - 68).

גם כאן, תשובותיו של שמש אינן מספקות כלל. אם ישנה ציפייה לקבלת תשובות מרואה החשבון, היה מקום לחקרו בסמוך לאחר האירועים הרלוונטיים, ולכל המאוחר, בסמוך לאחר תפיסת המסמכים, על מנת שיהא בידו לספק תשובות המשקפות את זכרונו בסמוך לאירועים.

רק בחודש אפריל 2013 נחקר עובד של פורש לראשונה (ת/26). העובד לא נחקר מוקדם יותר וגם לא נחקרו עובדים נוספים. שמש טען כי "לקח זמן" לאתרו, וכן טען כי היו עסוקים, באותה העת, בחקירה אחרת (פרוטוקול הדין, בעמ' 73).

אין בתיק החקירה כל מסמך על אודות ניסיונות איתור העובד וגם טענתו של שמש, כי היו עסוקים באותה העת בחקירה אחרת, אינה סבירה בחלוף זמן כה רב.

בן סלמון נחקר פעם שנייה, ביום 21.4.13, משמע כשנה וחצי לאחר חקירתו הראשונה (ת/9). רק בחקירה זו, פורטו החשדות הספציפיות לפי חוק מס ערך מוסף, והוצגו לו לראשונה החשבוניות של ברידג'. בחקירה זו מסר בן סלמון כי קיבל החשבוניות מלוי לאחר ששילם לו בשיקים במזומן, כי היתה לו מיכלית ומחסנים בשדה עוזיה וכי אסייג הוא הבעלים של חברת עטה אור.

טענות אלו של בן סלמון לא נבדקו ביעילות ובמהירות. אסייג נחקר כמעט כשנה לאחר מכן. לדברי שמש, הוא נחקר בצח"מ ומטעם זה לא ניתן היה לחקור אותו באותו שלב. עם זאת, שמש לא ערך על כך מזכר (שם, בעמ' 74). לאחר חקירה זו, שמש ניסה לאתר את חיים לוי והדבר לא עלה בידו (ת/30). משמעות הדבר, כי ניסיון האיתור של לוי נערך רק שנה וחצי לאחר החקירה הראשונה שבה צוין שם זה. שמש אמנם הדגיש, כי לוי לא יכול היה להיעלם וכי אין עוסק כזה ברשויות המס (פרוטוקול הדין, בעמ' 75). עוד טען, כי היה על הנאשמים לשמור מסמכים במשך 7 שנים ולהציג את המידע שבידיהם בפני רשויות החקירה, והם לא עשו כן. בן סלמון גם לא מסר פרטים מספקים בדבר החבר או כתובת בשדה עוזיה (שם, בעמ' 76). הואיל וגם אין עוסק מורשה בשם חיים לוי, לא מצא לנכון לפנות לבז"ן בהקשר זה (שם, בעמ' 77).

חקירתו השלישית של הנאשם נערכה ביום 31.3.14, משמע כשנתיים וחצי לאחר החקירה הראשונה (ת/11). בחקירה זו נשאל הנאשם לראשונה שאלות מסויימות על החשדות נגדו, ועל רבות מהשאלות ענה כי אינו זוכר.

לדברי שמש, הואיל ובחקירה הראשונה לא היו מסמכים, לא ניתן היה לערוך בדיקות כנדרש, ולפיכך החקירה נמשכה זמן כה רב. עוד מסר שמש, כי לא מצא לנכון לשאול בחקירה הראשונה את פרטי השאלות, אלא רק לאחר בדיקה ודרישה. עם זאת, לא נתן הסבר מספק מדוע עבר זמן כה רב, שנתיים וחצי, מהחקירה הראשונה, ועד שנשאלו שאלות רבות ומסויימות לגבי החשדות.

מסמכי רשם החברות של עטה אור התקבלו במסגרת השלמת חקירה רק בינואר 2016 (ת/13). אולם, בהמשך התברר כי המסמכים שהתקבלו מחברות עטה אור הם של חברה בעלת מספר ח.פ. שונה ממה שהתבקש. שמש לא ידע להסביר את הטעות. כך גם פנו לקבל מסמכי ביטוח לאומי של עובדים רק בינואר 2016 בעקבות השלמת חקירה.

רק ביום 7.2.16 ביקש שמש מרואה החשבון להעביר את הדו"חות של פורש שמנים לשנים 2009 - 2010 (ת/28).

שמש לא ידע להסביר מדוע הדבר נעשה באיחור כה רב למרות שהנאשם נחקר בחשד שלא הוגשו 5 שנים קודם על ידי חוקרת מס הכנסה והמסמכים אף הועברו לרשויות(4/נ).

שמש לא בדק טענת הנאשם בדבר פריטת שיקים אצל חלפנים (פרוטוקול הדין, בעמ' 79).

בעדותו ניסה החוקר שמש להסביר את פשר המחדלים. לדבריו, היה חשד לקיזוז חשבוניות פיקטיביות, ולפיכך, תפסו ספרים, וחשבוניות הגיעו אליו באמצעות צח"מ שחקר פרשיות בתחום הדלקים, לרבות מסמכים שנתפסו אצל רואה החשבון של חברת פורש (ת/31). בהמשך לכך, זימנו עדים וחקרו אותם, ובעת הזו גם נחקר בן סלמון. לדבריו, בן סלמון מסר לו כי קיבל חשבוניות מספק בשם חיים לוי מחברת ברידג' מאזור חיפה, אולם לא מסר לו כל פרט נוסף. כן מסר, כי ניסה לאתר את חיים לוי במערכות המס, אולם הדבר לא עלה בידו (ת/30). גם לא עלה בידהם לאתר פרטים של חברת ברידג'. בהמשך, הגיעו לסעדה, שהוא אדם ממוצא ערבי והוא טען שאינו עובד בדלקים ומעולם לא עבד בתחום (פרוטוקול הדין, בעמ' 53 - 54). הוגש מזכר בדבר ניסיון לאתר את אברהם עבד אלרחמן, בעקבות ציון שמו על ידי סעדה, אולם, לדברי שמש, לא עלה בידו לאתר והואיל ולא היו פרטים נוספים (שם, בעמ' 54 - 55; ת/27 - ת/28).

71. לאור האמור, מתבקשת המסקנה כי החקירה אמנם התנהלה בעצלתיים, תוך שלא נבדקו, בזמן אמת, חלק מטענותיו של הנאשם. עם זאת, לא מצאתי כי היה במחדלי החקירה כדי לפגוע באופן ממשי בהגנתם של הנאשמים, ומכאן, שאין בהם כדי להוביל לזיכויים. יתר על כן, לא ניתן להתעלם מההקשר שבו נוהלה חקירת הנאשם, יחד עם חשודים רבים אחר, במסגרת פרשייה רחבת היקף.

הנאשם אמנם לא הוזהר בתחילה בדבר פירוט החשדות נגדו וגם לא נשאל שאלות מפורטות, אולם בחקירות הנוספות שנערכו, הוזהר ונשאל בפירוט על אודותם. בהקשר זה, אין בידי לאמץ את טענת בן סלמון כי קצב ניהול החקירה פגע ביכולתו להביא מסמכים. בחקירותיו טען בן סלמון כי כל המסמכים מצויים אצל רואה החשבון (ת/8; ת/9). אם אמנם היו מסמכים כאלו אצל רואה החשבון, בן סלמון כלל לא היה צריך להמציאם. דא עקא, כי לא נמצאו אצל רואה החשבון המסמכים, שלטענת בן סלמון מעידים על פעילות ממשית של החברה, ובכלל זה שכירת מיכלים, תעודות העמסה ומשלוח. לעומת זאת, נמצאו מסמכים אחרים, כאמור, המלמדים על התנהלות הנאשמים, וניתן היה לצפות, כי לו היה מעביר לרואה החשבון, כטענתו, את מלוא המסמכים, היו גם אלו ברשותו.

72. יתר על כן, בן סלמון טען בעת חקירתו בשנת 2013, כי הוא יביא את הפרטים של חיים לוי (ת/9), אולם הוא לא עשה זאת. משמעות הדבר, כי היה בידי בן סלמון, במועד קרוב יחסית לאירועים, לפעול להבאת עד שלטענתו, יכול היה לחזק טענתו כי היו עסקאות אמת. לכך יש להוסיף, כי בעדותו מסר בן סלמון לראשונה תיאור של חיים לוי, בעוד שבחקירותיו לא נתן כל תיאור שלו, שיכול היה לסייע באיתורו. פירוט התיאור לראשונה בעדותו גם היא מעלה תמיהות באשר לאינטרס של בן סלמון שלא למסור פרטים אלו במהלך חקירתו. יתר על כן, אם אמנם גרסתו שחברים משותפים הם שהפנו אותו ללוי היא נכונה, לא נהיר מדוע לא ניתן היה לאתר, ולו לאחר זמן רב. בן סלמון אף לא ציין את שמם של חברים אלו, וגם לא הביאם לעדות.

בן סלמון אמנם לא זכר פרטים בחקירתו השלישית, ואיני זוקפת זו לחובתו. בה בעת, רבים מפרטים אלו דווקא זכר לראשונה בעדותו. מכאן, שלא ניתן לייחס את חלוף הזמן להיעדר הזיכרון בשל הזמן שחלף עד לחקירותיו הנוספות.

גם לא מצאתי ממש בטענות כי לא נחקרו הטענות בדבר העברת הבעלות בחברת ברידג'. העניין אינו קשור במישרין לניהול החקירה בתיק. למעשה, החוקר שמש גם ניסה לאתר את לוי עם מעט הפרטים שמסר בן סלמון על אודותיו.

73. גם טענת הנאשמים כי לא הוכחה חלקה של עטה אור, אינה מהווה מחדל חקירה, שיש בו כדי להשליך על הכרעת הדין. זכותו של העוסק לנכות את מס התשומות, הנקוב בחשבונית שהוצאה לו, אינה תלויה בחובתו של מוציא

החשבונית להעביר את המס לשלטונות (עניין תורג'מן, לעיל). ממילא, גם הפרת החובה מצדו של העוסק אינה תלויה בחובתו של מוציא החשבונית. מכאן, כי הוכחת חלקה של עטה אור אינה חלק מהוכחת פרטי האישום.

74. גם לא מצאתי ממש בטענות הנאשמים לעניין חקירתו של בן סלמון על ידי רשויות מס הכנסה ללא ביצוע פעולות חקירה נוספות, ומבלי שהחוקרת ידעה כי בן סלמון נחקר באותה העת גם על ידי רשויות מע"מ. בסופו של דבר, חקירת מס הכנסה היתה חקירה שהתמקדה באי הגשת דו"חות מס הכנסה ואין לה רלוונטיות של ממש לכתב האישום דנן.

75. לאור כל האמור, לא השתכנעתי כי היה במחדלי החקירה ובשיהוי שנגרם כדי לפגוע באופן ממשי בהגנתו של הנאשם ולהביא לביטול כתב האישום או לזיכויו מטעמים של הגנה מן הצדק. עם זאת, למחדלים ולשיהוי, תהא משמעות, במסגרת גזר הדין.

סוף דבר

76. הוכח בראיות נסיבתיות כי הנאשמים היו מודעים לניכוי 6 חשבוניות פיקטיביות ורישומן בדיווחים לרשויות המס. המודעות נלמדת הן מתוך התנהלות ומעשיהם של הנאשמים, והן מתוך ראיות נוספות המלמדות כי העסקאות לא היו עסקאות אמיתיות. לא עלה בידי הנאשמים לספק הסבר סביר לראיות הנסיבתיות. מכאן המסקנה היחידה העולה מתוך הראיות, כי הנאשמים היו מודעים למעשי המרמה בהם היו מעורבים, במטרה לחמוק מתשלום מס.

77. אמנם, נפלו מחדלי חקירה בחקירת הנאשמים והחקירה התנהלה בשיהוי. עם זאת, לא מצאתי כי די במחדלים או בשיהוי שנגרם, כדי לפגוע באופן ממשי בהגנתם של הנאשמים וכדי להוביל לזיכויים.

78. לאור האמור, אני מרשיעה את הנאשמים בביצוע 6 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש מסמך לגביו במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, ועבירה של ניהול פנקסי חשבוניות כוזבים, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(6) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף.

ניתנה היום, י"א כסלו תשע"ט, 19 נובמבר 2018, במעמד הצדדים.